

ISBN: 978-625-7014-62-5

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 271

Ali Salâhaddin Efendi Kitaplığı - 1

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Editör

Yusuf Genç

Düzeltili

Dilâra Yabul İşleyen

Olca Kocatürk

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

Kapak

Harun Tan

1. Baskı
Nisan 2020

2. BASKI

Mayıs 2020
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Tedbîrât-ı İlâhiyye

*et-Tedbîrâtü'l-İlâhiyye fî
Islâhi'l-Memleketi'l-İnsâniyye*

MUHYİDDİN İBNÜ'L-ARABÎ

TERCÜME

ALİ SALÂHADDİN YİĞİTOĞLU

HAZIRLAYAN

SERHAT GÜLTAŞ - MARUF TOPRAK
FAKİRULLAH YILDIZ

KETEBE

Muhyiddin İbnü'l-Arabî

Tam adı Muhyiddin Muhammed b. Alî b. Muhammed el-Arabî et-Tâî el-Hâtimî'dir. 28 Temmuz 1165, Endülüs/Mürsiye doğumludur. Sekiz yaşında iken ailesinin Endülüs'ün o dönemdeki başşehri olan İşbîliye'ye (Sevilla) göç etmesinden sonra oradaki kültür ortamından faydalandı. Henüz on beş-on altı yaşında iken İbn Rüşd kendisiyle görüşmek istedi. Yaklaşık 300 âlimden zâhirî ve bâtını ilimler okumuş ve onların isimlerini kitaplarında yeri geldikçe zikretmiştir. 10 Kasım 1240 tarihinde Dımaşk'ta vefât etmiş, Kasiyûn Dağı eteğindeki Sâlihiye semtinde bir kabristana defnedilmiştir. İbnü'l-Arabî, eserlerini herhangi bir müellif gibi düşünce gücüyle kaleme almadığını, bilakis bunları "ilahî ilhâm" ile yazdığını özellikle vurgulamıştır. 200'ün üstünde eser telif etmiş olan İbnü'l-Arabî'nin günümüze ancak 98 eseri ulaşabilmiştir.

Ali Salâhaddin Yiğitoğlu

1877 İstanbul doğumludur. Yiğitoğlu, Sultan Ahmed Mahalle Mektebi'nden sonra Kadırga Rüşdiyesi'ni bitirmiş, ardından Mekteb-i İdâdî-i Mülkî'ye devâm etmiş, son olarak ise Hukûk Mektebi'nden mezun olmuştur. Babasının da etkisiyle bilhassa lûgat, kitâbet, hüsn-i hat ve edebiyat gibi derslerde başarı gösteren Yiğitoğlu, bir taraftan Maârif Teftiş Nezareti ve Muâyene Heyeti'nde kâtiplik yaparken, diğer taraftan da Bayezid ve Ayasofya Merkez Rüşdiyesi'nde rika dersi vermiş, 1936 yılında elli dokuz yaşında Pertevniyal Lisesi'nden emekli olana kadar muhtelif yerlerdeki kâtiplik vazifesinin yanı sıra, Arapça, Farsça ve Edebiyat öğretmenliği yapmıştır. 1939'da vefât eden müellifin kabri Merkezefendi Mezarlığı'ndadır.

İçindekiler

Birkaç Söz	9
Ali Salâhaddin Yiğitoğlu (1877-1939)	11
Eserleri	12
Manzum Eserleri	12
Mensur Eserleri	14
Eserin Nüsha ve Neşirleri	16
Yazılış Serüveni	17
Üslubu ve Muhtevası	18
Temhid-i Kitâb	27
Mukaddime	33
Birinci Bâb	
Beden Meliki Olan Halifenin Vücûduna ve Bu Bâbda Sûfiyyenin Makâsîd u Ağrâzına ve Bedenle Mu‘abberun-‘anh Rûh-ı Küllî’ye Dâ’ir Bahs	43
İkinci Bâb	
Rûhun Mâhiyet ve Hakikati	54
Üçüncü Bâb	
Halifenin Mülkü Olmak İ’tibârıyla Medîne-i Cismin İkâmesi ve Tefâsili	57
Dördüncü Bâb	
‘Akl ü Hevâ Arasında Vukû’a Gelen Harbin Sebebi	65

Beşinci Bâb

Yalnız İmâma Hâs İsme ve Sıfât ve Ahvâline ve
İmâmın Behemehâl Dörtten Biri Olmasına Dâ'ir 72

Altıncı Bâb

Ahkâmıyla Kâ'im Şu Medînenin Kâdîsi Olan 'Adle Dâ'ir 89

Yedinci Bâb

Vezîr ve Sıfâtına ve Vezîrin Nasıl
Olması Lâzım Geleceğine Dâ'ir 91

Sekizinci Bâb

Firâset-i Şer'iyeye ve Hikemiyye 97

Dokuzuncu Bâb

Kâtibin ve Sıfatlarıyla Mektûblarının Ma'rifetine Dâ'ir 110

Onuncu Bâb

Cibâyât ve Harâc Ashâbının
Müseddid ve 'Âmillerine Dâ'ir 120

On Birinci Bâb

Cibâyetlerin Hazret-i İlåhiyye'ye Ref' ve Takdîmi, Onun
Huzûrunda İmâm-ı Kudsînin Durması ve
O Cibâyetlerin Hak Sübhânehû ve Te'âlâ
Hazretlerine Ref' ve İ'lâsı 123

On İkinci Bâb

Beden Medînesine Hücûm Edenlere Karşı Gönderilen Elçiler ... 127

On Üçüncü Bâb

Ser-'asker ve Ordunun Siyâseti ve Mertebeleri 130

On Dördüncü Bâb

Harb Siyâsetine ve Esnâ-yı Harbde Ordu Tertîbine Dâ'ir 134

On Beşinci Bâb

Bu Medîne Düşmanlarının Mağlûbiyyeti ve
Buna Dâ'ir Tenbih 137

On Altıncı Bâb

Bu Mülk-i İnsânînin İkâme ve İdâmesi İçin Sene
Fasılları Üzerine Rûhânî Gıdâların Tertîbi 139

On Yedinci Bâb

İnsâna Mevdû‘ Esrârın Hâssalarına, Sâlike Lâyık Olan
Ahvâle ve Bu Bâbda Mümâselete Dâ‘ir İdâ‘

Eylediğim Beş Bâba Dâ‘ir..... 147

On Sekizinci Bâbın Birinci Bâbı

Kalb Sâhasındaki Nûr-ı Yakîne ‘Aklın İfâzasını

Bilmeğe Dâ‘ir Kitâb Bâblarındandır 160

On Dokuzuncu Bâbın İkinci Bâbı

Kalb Melekût ‘Aynından Mâni‘-i İdrâk Olan Hicâblara Dâ‘ir..... 162

Yirminci Bâbın Üçüncü Bâbı

İmâm-ı Mübîn ve Mâhv ü İsbât Levhi Olan

Levh-i Mahfûza Dâ‘ir..... 164

Kitâbın Yirmi Birinci Bâbından Dördüncü Bâbı

Semâ‘ Hâlinde Yıkılıp Düşmenin, Bayılıp

Ayrılmak Gibi Hâllerin Esbâbına Dâ‘ir 165

Yirmi İkinci Bâbın Beşinci Bâbı

Mürîde Edilecek Vasiyyet Hakkındadır; O da

Fasıllara Ayrılmış ve Bununla Kitâb Hitâma Ermiştir 168

Birkaç Söz

Tasavvuf düşüncesinin meşhur simalarından İbnü'l-Arabî'nin kaleme aldığı *et-Tedbirâtü'l-Îlâhiyye fî Islâhi'l-Memleketi'l-İnsâniyye* isimli eserinin Ali Salâhaddin Yiğitoğlu tarafından Türkçeye kazandırılan ilk tercümesini okuyucunun istifadesine sunarken, yine mütercimim manzum ilk eseri *Aşkın Sesi*'ne yazdığı "Birkaç Söz" başlıklı giriş mahiyetindeki bölümle başlamak istiyoruz.

"Her eser, ne derece perîşân-eda olursa olsun yazarından bir parça olmak dolayısıyla sahibi indinde sevilir, ziyan olması arzu edilmez. Hatta bir Arap şairinin:

Yemûtu rediüş-şi'ri min kabli kâilih
Ve ceyyiduhu yebkâ ve in mâte kâiluh¹

dediği gibi fenâ yazılmış şiirler, kâilinden evvel ölmeğe mahkum olsa bile onların silsilesi aşk u muhabbet ipine bağlı bulunduğu için sahibi onlardan büsbütün alakasını kesmek istemez. Eskilerin uzun çabalarının mahsulü olmak üzere meydana getirdikleri ve kendilerinden sonra gelen nesillerin istifadesine sundukları eserler arasında, ebedî bir hayatı bihakkın kazanmış olanlar, her şeyi alt üst etmek şânından olan

1 Kötü şiir, şairinden önce ölür. İyi şiir ise, şairi vefat etse de baki kalır.